

א. שו"ת הרשב"א | חלק א סימן יא

וענין הנביא אשר בא מיהודה לירבעם אשר שאלת. גם כאן לא בארת מהו עיקר שאלתך בזה על כן איני יודע במה אשיב על נכון. ואם אתה שואל איך האמין לדברי הנביא אשר השיבו. יראה מדרך הפשט כי הנביא אשר השיבו היה נביא אמת מתחילתו. והוא שאמר אליו (מלכים י"ג) גם אני נביא כמוך ולולא שהיה נודע אצלו שהיה נביא מתחילה לא היה שומע לו ולא היה מאמינו. אלא שלאחר מכן נעשה נביא שקר. וכמו שקרה לחנניה בן עזור שאמרו בסנהדרין ס"פ הנחנקין (דף פ"ט) שהיה נביא אמת ולבסוף נעשה נביא שקר. ובאמת כי לא היה לו להאמין אותו בכך אחר שנצטוו שלא יאכל שם ולא ישתה עד שיוגד לו לעצמו. ושמה היה סבור שהוא בעצמו לא הבין מתחילה מה שאמרו לו. כשאמרו לו שלא יאכל שם לחם ולא בכניסה ראשונה אמרו לו אבל עכשיו שיצא מותר לחזור ולאכול. ובטח בזה על דברי הנביא אשר השיבו. וכענין זה אמרו ז"ל שם בפרק הנחנקין בבבא בתרא של יונה בן אמתי שנאמר לו (יונה ג) עוד ארבעים יום ויונה נהפכת. והוא היה סבור נהפכת ממש מטובה לרעה ולא היה כן אלא שנהפכה מרעה לטובה. ומכל מקום ענשו של נביא זה שהגיעו הודיעו. שלא היה לו לעבור על דברי עצמו ועל מה כי הבין הוא מנבואת עצמו מחמת דברי הנביא אשר השיבו ועל כן נענש. עד שלמדו ממנו בסנהדרין נביא שעובר על דברי עצמו שהוא חייב בידי שמים. ואם תשאל והנביא אשר השיבו למה עשה ככה ולמה כחש לו. יש לומר כי רצה לנסותו אם יעמוד בצואתו אם לאו. או שמה חשב שלא אמר לו כן רק לדחותו שלא יאכל עמו ושלא יהנה ממנו. כדרך חסידי ישראל לשאינן רוצים ליהנות ומשימין עילות כדי להתרחק מהנאת הבריות. וכמו שקרה לרבי פנחס בן יאיר עם רבינו הקדוש כמו שנזכר בחולין בפרק ראשון (דף ז).

ב. רלב"ג | מלכים א פרק יג

(ט) לא תאכל לחם ולא תשתה מים - ידמה שצוהו השם יתברך בזה להעיר שאין בהם תועלת והנאה כי כלם יאבדו בסוף בעבור זה החטא, וצונו שלא ישוב בדרך אשר בא בה אל בית אל כאילו יעיר כי דרכו אשר דרך בה ללכת לבית אל לאמר אלו הדברים אשר אמר שם אין בה תועלת כי לא הועילו שם דבריו כלום לעוצם מרי ירבעם:

ג. מלכים א | פרק יג

(ו) ויען המלך ויאמר אל איש האלהים חל נא את פני ה' אלהיך והתפלל בעדי ותשב ידי אלי ויחל איש האלהים את פני ה' ותשב יד המלך אליו ותהי פבראשנה: (ז) וינדבר המלך אל איש האלהים באה אתי הביטה וסעדה ואתנה לה מתת: (ח) ויאמר איש האלהים אל המלך אם תתן לי את חצי ביתך לא אבא עמך ולא אכל לחם ולא אשתה מים במקום הזה: (ט) כי כן צוה אתי בדבר ה' לאמר לא תאכל לחם ולא תשתה מים ולא תשוב בדרך אשר הלכת: (י) וילך בדרך אחר ולא שב בדרך אשר בא בה אל בית אל: פ

(ד) ויקם אביה מעל להר צמרים אשר בהר אפרים ויאמר שמעוני ירבעם וכל ישראל: (ה) הלא לכם לדעת כי ה' אלהי ישראל נתן ממלכה לדוד על ישראל לעולם לו ולבניו ברית מלח: ס (ו) ויקם ירבעם בן נבט עבד שלמה בן דוד וימרד על אדניו: (ז) ויקבצו עליו אנשים רקים בני בליעל ויתאמצו על רחבעם בן שלמה ורחבעם היה נער ורך לבב ולא התחזק לפניו: (ח) ועתה אתם אמרים להתחזק לפני ממלכת ה' ביד בני דוד ואתם המון רב ועמכם עגלי זהב אשר עשה לכם ירבעם לאלהים: (ט) הלא הדחתם את כהני ה' את בני אהרן והלויים ותעשו לכם כהנים כעמי הארצות כל הבא למלא ידו בפר בן בקר ואילים שבעה והיה כהן ללא אלהים: ס (י) ואנחנו ה' אלהינו ולא עובדנו וכהנים משרתים לה' בני אהרן והלויים במלאכת: (יא) ומקטרים לה' עלות בבקר ובקרבן ובערב בערב וקטרת סמים ומערכת לחם על השלחן הטהור ומנורת הזהב ונרותיה לבער בערב בערב כי שמרים אנחנו את משמרת ה' אלהינו ואתם עזבתם אתו: (יב) והנה עמנו בראש האלהים וכהניו ונחצרות התרועה להריע עליכם בני ישראל אל תלחמו עם ה' אלהי אבותיכם כי לא תצליח:

ה. מלכים ב | פרק כג

(טו) וגם את המזבח אשר בבית אל הבמה אשר עשה ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל גם את המזבח ההוא ואת הבמה נתץ וישרף את הבמה הדק לעפר ושרף אשורה: (טז) ויפן יאשיהו וירא את הקברים אשר שם בהר וישלח ויקח את העצמות מן הקברים וישרף על המזבח ויטמאהו כדבר ה' אשר קרא איש האלהים אשר קרא את הדברים האלה: (יז) ויאמר מה הציון הלז אשר אני ראה ויאמרו אליו אנשי העיר הקבר איש האלהים אשר בא מיהודה ויקרא את הדברים האלה אשר עשית על המזבח בית אל: (יח) ויאמר הניחו לו איש אל יגע עצמתיו וימלטו עצמתיו את עצמות הנביא אשר בא משמרן: (יט) וגם את כל בתי הבמות אשר בערי שמרון אשר עשו מלכי ישראל להכעיס הסיר יאשיהו ויעש להם ככל המעשים אשר עשה בבית אל: (כ) ויזבח את כל כהני הבמות אשר שם על המזבחות וישרף את עצמות אדם עליהם וישב ירושלים:

ו. ילקוט שמעוני | מלכים ב רמז רמח

ובמקום דקאי ירמיה היכי מנבאה איה, אמרי בי רב משמיה דרב חולדה קרובת ירמיה היתה ולא הוה מקפיד עליה. ויאשיהו גופיה היכי הוה שביק ירמיה ושדר לגבה, אמרי דבי רב שילא מפני שהנשים רחמניות הן. ר' יוחנן אמר ירמיה הוא דלא הוה התם שהלך להחזיר עשרת השבטים, ומנלן דהדור שנאמר כי המוכר אל הממכר לא ישוב אפשר יובל בטל ונביא מתנבא עליו שיתבטל אלא מלמד שירמיהו החזירן ויאשיהו בן אמון מלך עליהם, מנלן דכתיב ויאמר מה הציון הלז אשר אני רואה ויאמרו אליו אנשי העיר הקבר איש האלהים אשר בא מיהודה ויקרא את הדברים האלה אשר עשית על המזבח בית אל, וכי מה טיבו של יאשיהו בבית אל אלא מלמד שיאשיהו בן אמון מלך עליהם